

Vlaamse overheid

Departement Landbouw en Visserij

Afdeling Duurzame Landbouwontwikkeling

SCHEMA VOOR HET OPMAKEN VAN
HET EINDRAPPORT
VOOR DEMONSTRATIEPROJECTEN DUURZAME LANDBOUW 2012

Projecttitel: Verantwoord gebruik van antibiotica in de Vlaamse melkveehouderij door communicatie, opleiding en begeleiding

Aanvrager: MCC-Vlaanderen

Dossier n°:

Per post in twee exemplaren zenden naar:

Vlaamse overheid
Departement Landbouw en Visserij
Afdeling Duurzame Landbouwontwikkeling
t.a.v. ir. J. Verstrynge, afdelingshoofd
Ellips, 6^e verdieping
Koning Albert II-laan 35, bus 40
1030 Brussel
tel : 02/552 79 16 en 02/552 79 08
fax : 02/552 78 71

met kopie onder digitale vorm naar: els.lapage@lv.vlaanderen.be
carine.gilot@lv.vlaanderen.be
het e-mailadres van de begeleidende ambtenaar in
buitendienst (zie startbrief)

1. INDIENING

Het eindrapport vergezelt de aanvraag tot uitbetaling van de laatste schijf van de subsidie van het door u uitgevoerde demonstratieproject.

Het eindrapport moet opgesteld worden conform het hiernavolgende schema en moet in 2 exemplaren en 1 digitale kopie ingediend worden bij de Afdeling Duurzame Landbouwwontwikkeling na het beëindigen van het demonstratieproject.

De Afdeling Duurzame Landbouwwontwikkeling behoudt zich het recht voor bijkomende informatie te vragen, ten einde de Afdeling in staat te stellen het project te beoordelen op basis van volledige informatie.

INDIEN EEN VAN DE VOLGENDE GEGEVENS IS GEWIJZIGD SINDS DE INDIENING VAN HET TUSSENTIJDIG RAPPORT VAN HET PROJECT, GELIEVE DEZE HIERONDER TE VERMELDEN. INDIEN DEZE ONGEWIJZIGD ZIJN GEBLEVEN, GELIEVE TE NOTEREN “IDEM”

INSTELLING, VERANTWOORDELIJK VOOR UITVOERING VAN HET PROJECT

Naam: MCC-Vlaanderen
Adres: Hagenbroeksesteenweg 167 – 2500 LIER
Rechtsvorm: vzw
BTW-plichtig: JA
BTW-nummer: 0408.142.841
BTW-stelsel: gewoon
Bankrekeningnummer: 733-2221780-25
Telefoon: 078/15 47 10
Fax: 078/15 48 10
E-mail: info@mcc-vlaanderen.be

Contactpersoon instelling: Luc De Meulemeester
Functie: Directeur

Budgettair verantwoordelijke:
naam: Luc De Meulemeester
telefoon: 078/ 15 47 10
e-mailadres: luc.demeulemeester@mcc-vlaanderen.be

Verantwoordelijke voor de praktische uitvoering van het project:
naam: Koen Lommelen/Karliën Supré
telefoon: 078/ 15 47 10
e-mailadres: koen.lommelen@mcc-vlaanderen.be en karlien.supre@mcc-vlaanderen.be

2. INHOUD VAN HET EINDRAPPORT

INLEIDING: SITUERING EN DOELSTELLING VAN HET PROJECT

De sensibilisering van de Vlaamse melkveehouderij voor een meer verantwoord gebruik van antibiotica stond centraal in dit project. Meer specifiek werden volgende doelstellingen gerealiseerd:

- Onderzoek en kennis van alle partners i.v.m. verantwoord antibioticagebruik in het project centraliseren;
- Overbrengen van bestaande relevante kennis en informatie naar de melkveesector op het gebied van verantwoord antibioticagebruik;
- Autoregulerende maatregelen, opgelegd door het centrum van expertise over antimicrobiële consumptie en resistentie bij dieren (AMCRA) implementeren op praktijkbedrijven en communiceren met de sector;
- Overbrengen relevante kennis en informatie naar de melkveesector ter preventie van het leveren van antibiotica-positieve melk;
- Publicaties in de vakpers en website;
- Ontwikkelen van handige praktijk-tools;
- Samenbrengen van melkveehouders en hun bedrijfsdierenarts om overleg te plegen rond het thema “verantwoord antibioticagebruik”.

OVERZICHT VAN DE PROJECTREALISATIES

PROJECTREALISATIES	VORM VAN RAPPORTERING	BIJLAGE NUMMER
ENQUÊTE “DROOGZETMANAGEMENT IN VLAANDEREN” (INCL. SELECTIEF DROOGZETTEN)	DIGITALE ENQUÊTE MET BEKENDMAKING RESULTATEN VIA WEBSITE (WWW.MCC-VLAANDEREN.BE/NL/CONTENT/ENQUÊTE-DROOGSTAND-VAN-KOEIEN)	/
BROCHURE “GENEESMIDDELEN-GEbruik EN WACHTTIJDEN”	BROCHURE (MELKVEEHOUDERS – DIERENARTSEN – ANDERE BELANGHEBBENDEN)	1
TOEPASSEN AMCRA-AUTOREGULERENDE MAATREGELEN OP 4 PROEFBEDRIJVEN	RESULTATEN VOORGESTELD IN BROCHURE “VERANTWOORD GEbruik”	2
BROCHURE “VERANTWOORD GEbruik VAN ANTIBIOTICA”	BROCHURE (MELKVEEHOUDERS – DIERENARTSEN – ANDERE BELANGHEBBENDEN)	2
NIEUWSBRIEVEN OVER GERELATEERDE ONDERWERPEN	DIGITALE NIEUWSBRIEF WWW.MCC-VLAANDEREN.BE/NL/CONTENT/NEWS	/
ARTIKEL DIERGENEESKUNDIGE VAKPERS	ARTIKEL (DIERENARTSENWERELD)	3
VOORDRACHTEN MELKVEEHOUDERS	STUDIENAMIDDAG/-AVOND	4
VOORDRACHTEN DIERENARTSEN	STUDIENAMIDDAG/-AVOND	4
VOORDRACHTEN BELANGHEBBENDEN	STUDIENAMIDDAG/-AVOND	4
PRAKTIJKTOOLS	HULPMIDDEL BEDRIJFSBEGELEIDING	5

TECHNISCH VERSLAG VAN HET PROJECT

De technische resultaten van het project werden gebundeld in de samenvatting van de enquête “droogzetmanagement in Vlaanderen” (www.MCC-Vlaanderen.be/NL/content/enquête-droogstand-van-koeien) en in de brochure “verantwoord gebruik van antibiotica” (bijlage 2) opgesteld in het project.

EVALUATIE VAN DE DEMONSTRATIEWAARDE VAN HET PROJECT

In dit demonstratieproject werd beoogd om de veehouders en in uitbreiding alle belanghebbenden in de sector bewust te maken van de impact van antibioticumgebruik en om handvaten te bieden om aan verantwoord gebruik van antibiotica te werken.

In eerste instantie werd een brochure opgemaakt met wachttijden van geneesmiddelen specifiek voor melkvee. Als inleiding bevat deze brochure een samenvatting van AMCRA-maatregelen. De brochure, in handig zakformaat, kan “cow-side” geraadpleegd worden en werd verzonden naar alle **(5000) melkveehouders en 350 (melkvee)dierenartsen**.

Het delen van praktijkervaring is een belangrijk overredingsmiddel. Daarom werd verantwoord gebruik van antibiotica en in het bijzonder selectief droogzetten toegepast op 4 proefbedrijven. De technische resultaten van het project maar ook de praktische ervaringen van de 4 veehouders die deelnamen werden gebundeld in een brochure die eveneens naar alle **(5000) Vlaamse melkveehouders en 350 (melkvee)dierenartsen** verstuurd werd.

Een deelname van **549** melkveehouders aan de enquête “droogzetmanagement in Vlaanderen” bewijst dat veehouders geïnteresseerd zijn in het thema. Bij de laatste (open) vraag, waarbij gepeild werd naar de opinie over selectief droogzetten, konden we lezen hoezeer dit thema leeft binnen de sector. De resultaten van de enquête werden via USB-stick aan de deelnemers verzonden, maar werden eveneens via de website van MCC-Vlaanderen beschikbaar gesteld voor alle melkveehouders en belanghebbenden.

In het project werd ook getracht dierenartsen te betrekken omdat zij een belangrijke schakel vormen in het antibioticumgebruik. Via de dierenartsenkringen werden 3 voordrachten georganiseerd met in totaal **47** deelnemers. De brochures met technische resultaten van het project werden steeds naar de dierenartsen actief in de sector verzonden (**350** geadresseerden). De resultaten van de droogstandsenquête werden gepubliceerd in een artikel voor Dierenartsenwereld. Bij recente contacten met dierenartsen stellen we vast dat steeds meer dierenartsen het voorschrijfgedrag aanpassen en met behulp van meer bedrijfsbegeleiding de richting van doordracht gebruik van antibiotica inslaan. Via praktijktools (voorbeeld in bijlage 5) worden dierenartsen en melkveehouders bijgestaan om ook in de toekomst het juiste antibioticum te kiezen, aangepast aan de bedrijfsresultaten.

Bij de voordrachten gegeven in het kader van dit project stellen we vast dat melkveehouders langzaam maar zeker getriggert worden om antibiotica doordacht in te zetten en dat ze, mede door discussies met collega-melkveehouders, het belang inzien van geoptimaliseerd management om antibioticareductie te bereiken. Via voordrachten werden naast 47 dierenartsen ook **155 melkveehouders** en **93 andere belanghebbenden** bereikt (zie bijlage 4).

Een link naar de brochure “verantwoord gebruik van antibiotica” en naar de resultaten van de droogstandsenquête was via een nieuwsbrief en op de website van MCC-Vlaanderen beschikbaar

(<http://www.mcc-vlaanderen.be/nl/content/news>). Regelmatig werden gerelateerde onderwerpen via nieuwsbrieven verspreid naar **3450 melkveehouders en 350 dierenartsen**.

CONCLUSIES/APPRECIATIE

Algemeen kan gesteld worden dat het project zeer veel individuele melkveehouders bereikt heeft, maar ook dierenartsen werden betrokken.

In het onderdeel “toepassing van AMCRA-maatregelen op 4 proefbedrijven” werd veel tijd geïnvesteerd; de resultaten zijn dan ook veelbelovend en werden goed onthaald door de sector. Er werd aangetoond dat door het optimaliseren van het bedrijfsmanagement en het opvolgen van bedrijven, antibioticareductie kan bekomen worden. Het toepassen van selectief droogzetten stuitte in de sector initieel op weerstand, maar aan de hand van de resultaten konden we tegenargumenten formuleren en een positieve boodschap brengen.

Bij de initiële projectomschrijving werd voorgesteld professionele dagen te organiseren; na overleg werd echter beslist dit niet te doen. Het bereikte publiek bij dit soort infodagen is immers beperkter en bovendien wordt een bepaalde groep veehouders op die manier nooit bereikt. In de plaats daarvan werden brochures opgesteld waarmee een veel breder publiek kon geïnformeerd worden.

Bereikt doelpubliek:

- Enquête “droogzetmanagement in Vlaanderen”: 549 deelnemers, resultaten verspreid naar 3450 melkveehouders en 350 dierenartsen, publicatie artikel Dierenartsenwereld;
- Brochure “geneesmiddelengebruik en wachttijden”: 5000 melkveehouders en 350 dierenartsen;
- Brochure “verantwoord gebruik van antibiotica”: 5000 melkveehouders en 350 dierenartsen;
- Nieuwsbrieven: 3450 melkveehouders en 350 dierenartsen;
- Voordrachten: 155 melkveehouders, 47 dierenartsen en 93 andere belanghebbenden.

Elke voordracht (zowel voor veehouders als voor dierenartsen) werd afgesloten met een discussie tussen de deelnemers, wat erop wijst dat het thema van groot belang is en leeft binnen de sector.

De samenwerking tussen de partners werd gunstig beoordeeld. Vooral de vlotte medewerking geboden vanuit de proefbedrijven werd dankbaar aanvaard.

Verantwoord gebruik van antibiotica is voor de volledige melkveesector van primordiaal belang, zowel in het kader van vermindering van resistentie-ontwikkeling maar ook voor het vermijden van antibioticaresiduen in tankmelk. Hoewel vervolgprojecten niet beschreven zijn, spreekt het voor zich dat dit thema onderwerp zal zijn van verschillende vergaderingen in de toekomst. Zo worden de projectresultaten ook in de winterwerking van MCC via voordrachten doorgegeven aan de sector. Ook bij (telefonische of andere) contacten met dierenartsen en melkveehouders staat verantwoord gebruik van antibiotica op de agenda.

Tot slot besluiten we dat het demonstratieproject “Verantwoord gebruik van antibiotica in de Vlaamse melkveehouderij door communicatie, opleiding en begeleiding” zijn doel minstens bereikt, zoniet overtroffen heeft.